

2014 YILI SEKTÖR DÜZENLEMELERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

Mayıs 2015

TELKODER'DEN...

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği TELKODER, Türkiye'de Telekomünikasyon Hizmetleri Sektöründe tam rekabet ve serbestleşmenin gelişmesine doğrudan katkıda bulunmak, Telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler arasında yakın dayanışma ve işbirliğini oluşturarak hizmet kalitesi ve verimliliği yükseltmek, sektörde yer alan şirketlerin güçlenerek dünyaya açılmaları ve dış pazarlarda rekabet edebilmelerini sağlamak amacı ile 26 Haziran 2002 tarihinde kurulmuştur. TELKODER, yurttaşlarımızın en ileri ve en ucuz haberleşme olanaklarına kavuşması, ülkemizin uluslararası arenada büyük bir haberleşme merkezi olabilmesi için serbestleşme ve rekabeti savunan işletmecilerin derneğidir.

Yusuf Ata ARIAK

TELKODER

Yönetim Kurulu Başkanı

Sektörde faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri, işletmeciler, düzenleyiciler ve tüketiciler olarak geleceğe yönelik politikalar belirleyebilmek için dün ve bugün değerlendirmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. 2013 yılında başladığımız ve bu yıl da devam ettirdiğimiz "2014 YILI SEKTÖR DÜZENLEMELERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER" Raporumuzda bu amaca yönelik olarak sektörümüzde 2014 yılında yaşanan düzenleyici gelişmeler mercek altına alınmıştır. Raporumuzun amacı hiçbir Kurum ve/veya Kuruluşu eleştirmek değil sektörümüzde yaşanan gelişmeleri, eksiklikleri, mevcut durumu, yapılması beklenenleri gözler önüne sermektir.

Raporumuzun ilk bölümünde 2014 Yılında düzenleyici kurumumuz Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun üçer aylık dönemler halinde yayımlanan Pazar Verileri Raporlarından yararlanılarak Pazar, Pazar oyuncuları, Pazar büyüklükleri gibi veriler kullanılarak mevcut durumumuz analiz edilmeye çalışılmıştır.

İkinci bölümümüzde ise, 2014 yılı başından itibaren çıkarılan, tamamlanması beklenen ve gündeme alınması gereken düzenlemeler incelenmiştir.

2014 yılı içerisinde rekabeti destekleyici, ayrımcılığın engellenmesini teşvik eden, tüketiciyi gözetken, eşitlik ilkesinin altını çizen tüm çalışmaları birer başarı olarak sayıyor ve emeği geçen Kurum/Kuruluşlara teşekkür ediyoruz. Bununla birlikte, daha atmamız gereken çok önemli adımların bulunduğunu hatırlatıyor, sektörümüzdeki tüm oyuncuları rekabetin geliştiği, tüketicinin korunduğu bir sektör için birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.

TELKODER

SERBEST TELEKOMÜNİKASYON İŞLETMECİLERİ DERNEĞİ

Mayıs 2015

2014 Yılı

**Sektör Düzenlemelerine
Yönelik Değerlendirmeler**

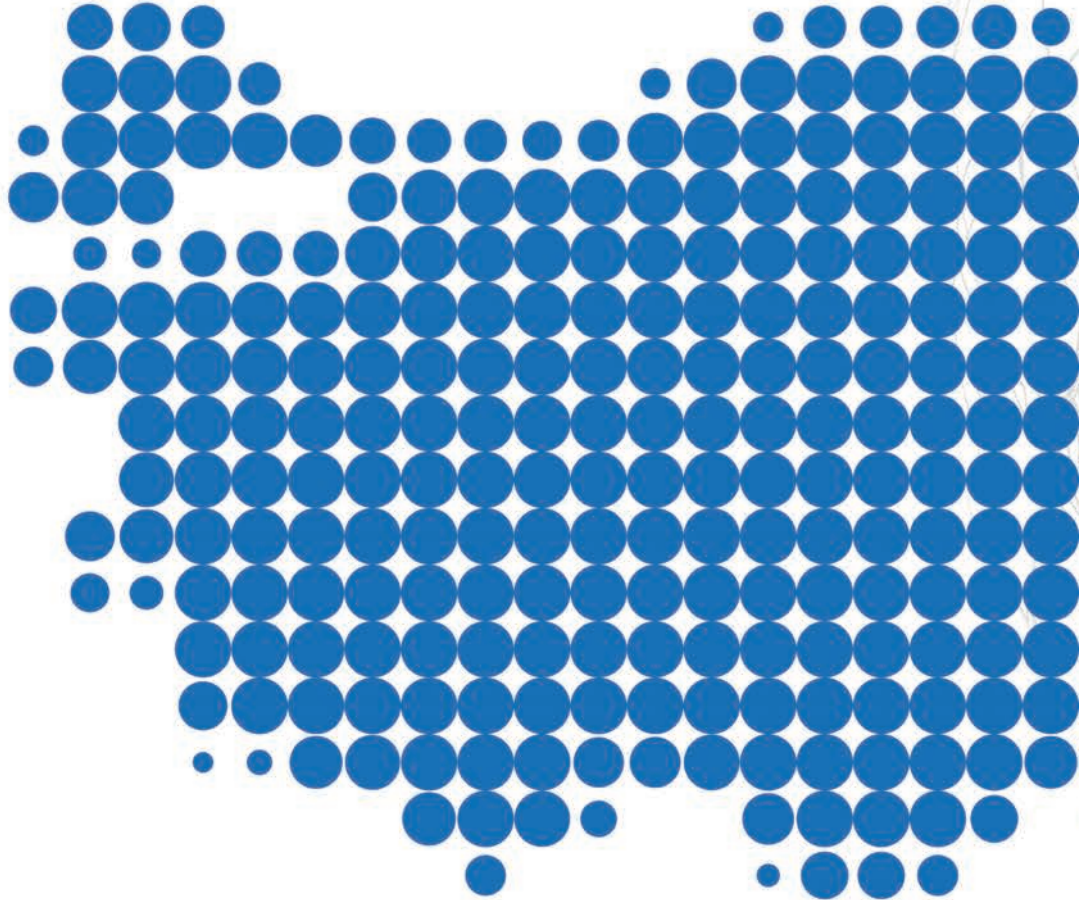
İÇİNDEKİLER

Sektörde 2014 Yılı

Mevzuata İlişkin Önemli Gelişmeler.....	01
Yetkilendirmeler.....	02
Sektör Büyüklüğü.....	03
Gelirler ve Karlılık.....	04
Yatırımlar.....	08
Sabit Telefon Hizmetleri.....	10
Genişbant İnternet Hizmetleri.....	12
Mobil Telefon Hizmetleri.....	15

Düzenlemelere Bakış

1. Tamamlanan Düzenlemeler.....	17
2. Kısmen Tamamlanan Düzenlemeler.....	18
3. Tamamlanmayan Düzenlemeler.....	21
Düzenlemeler Toplu Tablo.....	29

SEKTÖRDE 2014 YILI

MEVZUATA İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1.

2014 yılındaki en önemli gelişmelerden biri 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun” kapsamında yapılan değişiklikler olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlk değişiklik **6 Şubat 2014 tarihinde 6518 sayılı torba kanun** kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu kanun değişikliği ile;

- ✱ Erişim Sağlayıcıları Birliği’nin (ESB) üç ay içerisinde kurulmasına yönelik hükümler yer almıştır - Kanun değişikliği kapsamındaki hükümler gereğince ESB 17 Mayıs 2014 tarihinde kurulmuştur- Birliğin temel görevinin, içeriğe erişimin engellenmesi kararlarının işletmecilere iletilmesi olduğu belirtilmiştir.

- ✱ İçeriğe erişim engelleme kararlarının işletmeciler tarafından 24 saat içerisinde değiştirilmesi gerekmektedir.

İkinci değişiklik **1 Mart 2014 tarihinde 6527 sayılı torba kanun** ile yapılmıştır. Burada;

- ✱ Başkan tarafından verilen erişim engelleme kararının 24 saat içinde Sulh Ceza Hâkiminin onayına sunulması şartı getirilmiştir.

Bir sonraki değişiklik ise **10 Eylül 2014 tarihinde 6552 sayılı torba kanun ile gerçekleştirilmiştir**. Bu değişikliğe göre;

- ✱ Erişimin engellenmesi kararı, kararın bildirilmesi ile birlikte en geç dört saat içerisinde yerine getirilecektir.

2.

30 Aralık 2014 tarihinde “Elektronik Haberleşme Sektöründe Yetkilendirme Yönetmeliği” değiştirilmiştir. Yapılan değişikliğe göre;

✱ Sabit Telefon Hizmeti yetkilendirmesine başvuracak işletmecilere 1 Milyon TL sermaye şartı getirilmiştir. Mevcut STH işletmecilerinin de bu şartı sağladıklarına dair belgeleri üç ay içerisinde BTK'ya iletmesi zorunlu tutulmuştur.

✱ 5651 sayılı kanun kapsamında işletmecilere getirilen yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için gerekli olan teknik altyapıyı kurmayan STH işletmecilerine hizmet sağlayan diğer işletmecilerin 2 ay içerisinde hizmet sunumuna son vermeleri hükme bağlanmıştır.

Bu değişikliklerin tamamı incelendiğinde, sektörde faaliyet gösteren işletmecilere çok ciddi mali ve operasyonel yük anlamına gelen yükümlülükler getirildiğini görmekteyiz. Ayrıca bu yükümlülükler uymayan/uyamayan işletmecilerin de, 13 yıldır serbestleşme ve rekabet ilkeleri ile işleyen süreçte ilk defa, yetkilendirmesinin iptal edilmesinin gündeme geldiği dikkat çekmektedir. Bu durumun sektörümüzün gelişmesini, yeni oyuncuların pazarı büyümesini ve serbest Pazar mantığını tehdit etmekte olduğu değerlendirilmektedir.

YETKİLENDİRMELER

3.

BTK web sitesinde yayımlanan bilgiler dikkate alındığında, sektörde 2014 yılı sonunda toplam 1.127 yetkilendirme yapıldığını, 404 yetkilendirme iptali gerçekleştiğini görmekteyiz. Bu rakamlar bize bugüne kadar yapılan yetkilendirmelerin %36'sının çeşitli gerekçeler ile iptal edildiğini göstermektedir.

Yukarıda da bahsedilen 30 Aralık 2014 tarihli "Elektronik Haberleşme Sektöründe Yetkilendirme Yönetmeliği" değişikliğinin bir sonucu olarak 2015 yılı içerisinde STH işletmeciliği kapsamında toplam 184 adet yetkilendirme iptali yapılmıştır. Diğer hizmet alanlarında da 12 adet yetkilendirme iptali bulunmaktadır. Geline son durumda, bugüne kadar yapılmış yetkilendirmelerin yaklaşık %60'ının iptal edildiği görülmektedir.

	Yetkilendirme Sayısı	İptal Edilmiş Yetkilendirme Sayısı	İptal Oranı
2014 Sonu	1.127	404	36%
2015 İlk Çeyrek	992	600	60%

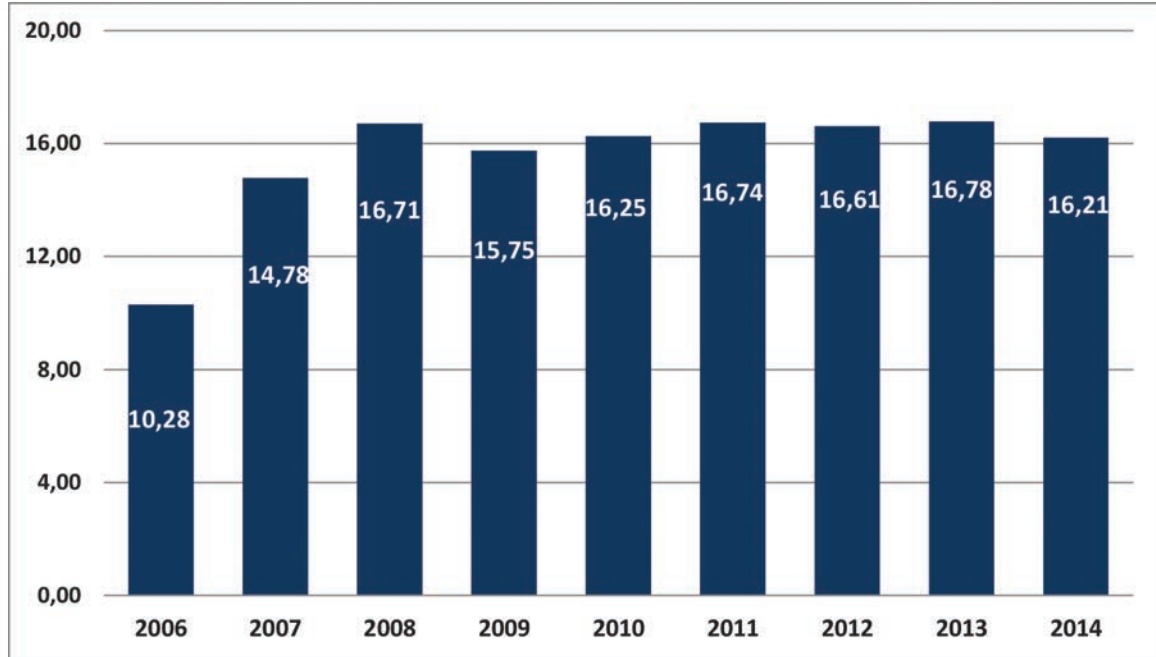
Tablo 1 – Yetkilendirme / Yetkilendirme İptali Sayısı

Düzenlemelerde yapılan değişiklik neticesinde sektördeki yetkilendirmelerin %60'ının iptal edilmiş olması son derece endişe verici bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Serbestleşme ve rekabetin desteklenmesi sektördeki temel ilke iken fiili durumda piyasaya girişlerin engellenmesi veya oyuncuların çeşitli mali ve operasyonel yükümlülükler nedeni ile Pazar dışına itilmesi sektörün geleceği açısından olumsuz bir durum ortaya çıkarmaktadır.

SEKTÖR BÜYÜKLÜĞÜ

4.

Elektronik haberleşme hizmetleri sektörünün 2014 yılı büyüklüğünün yaklaşık olarak 35 Milyar TL olduğu bilinmektedir. Dolar bazında değerlendirdiğimizde son beş yılda sektörde dikkat çekecek seviyede bir büyüme olmadığını, pazarda 16 Milyar \$ civarında bir cironun kendini tekrarladığını görmekteyiz.

Şekil 1 - Elektronik Haberleşme Sektörü Ciroları, Milyar Dolar (Yıllık Ortalama Kur)

5.

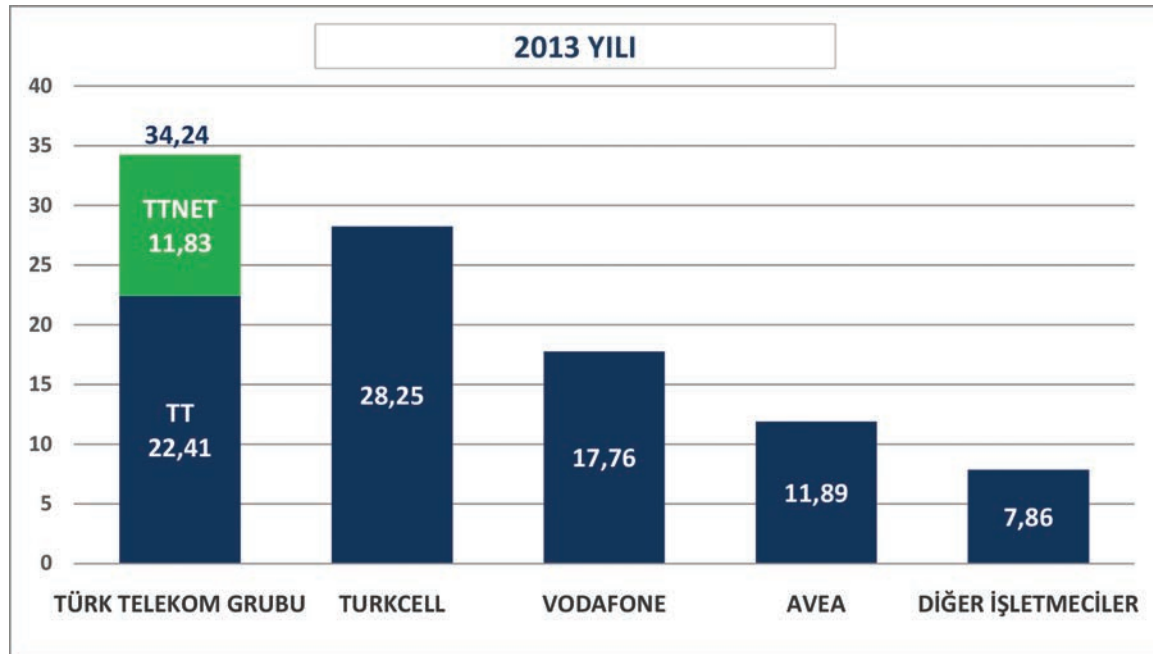
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 2023 yılı için sektörümüze ilişkin belirlenmiş birçok hedef bulunmaktadır. Bu hedeflerden biri de, 2023 yılında Bilgi Teknolojileri ve İletişim (BİT) sektörünün 160 Milyar Dolar'a ulaştırılması olarak tespit edilmiştir. Bu hedef mevcut durumdan

itibaren 2023 yılına kadar sektörün her yıl yaklaşık olarak %20 büyümesini gerekli kılmakta ve bu büyümenin sağlanabilmesi için ise radikal önlemlerin alınmasını gerektirmektedir. Ancak, sektörde, gerekli yasal düzenlemelerin çoğunun tamamlanmış olmasına rağmen, büyüme yeteri düzeyde gelişme göstermemektedir. Bu noktada eksik olan konunun, bu düzenlemeleri hayata geçirecek, uygulanmasını kolaylaştıracak siyasi irade olduğunu söyleyebiliriz.

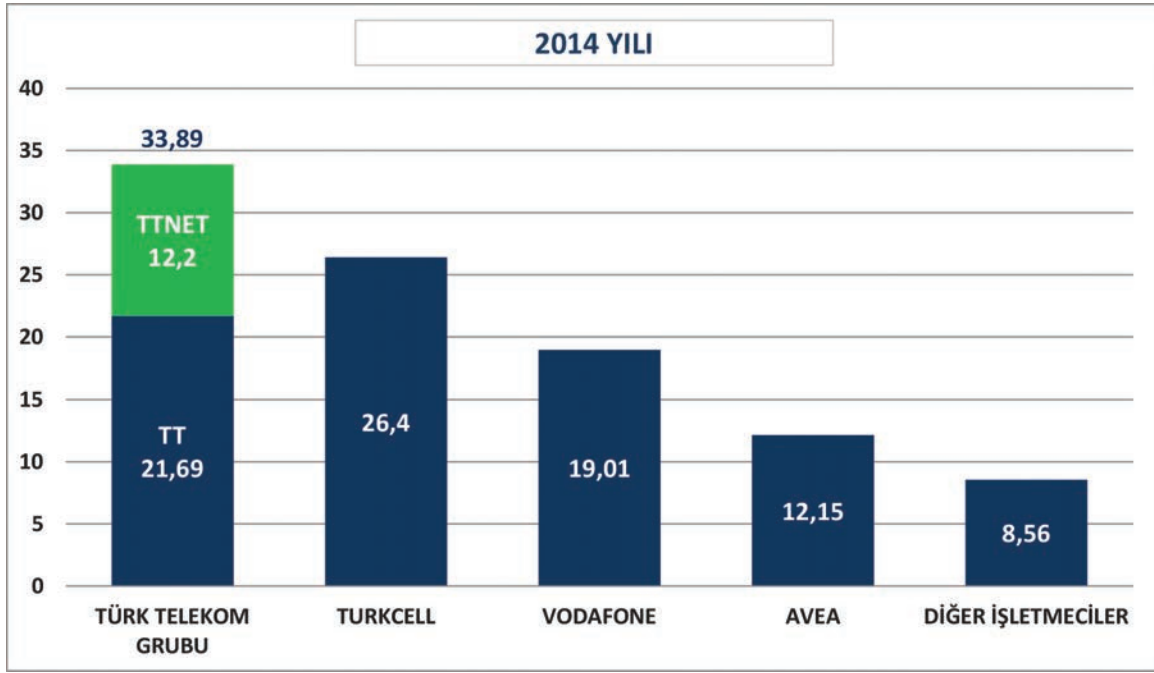
GELİRLER VE KARLILIK

6.

Aşağıdaki grafiklerde TTNET diğer işletmeciler arasından ayrıştırılarak Türk Telekom grubu içerisinde değerlendirilmiştir. Buna göre, 2014 yılı sonunda, pazarın tamamı dikkate alındığında 3 GSM işletmecisi, Türk Telekom ve TTNET dışında kalan diğer işletmecilerin toplam gelirleri 2012 yılında 2,67 Milyar TL, 2013 yılı sonunda 2,54 Milyar TL iken, **2014 yılı sonunda 3,1 Milyar TL olmuştur**. Diğer işletmecilerin gelire göre 2012 yılı sonunda %8,8, 2013 yılında %7,56 olan **toplam Pazar payları 2014 yılı sonunda %8,56 olmuştur**.

Şekil 2 – İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2013, %, TTNET Ayrıştırılmış

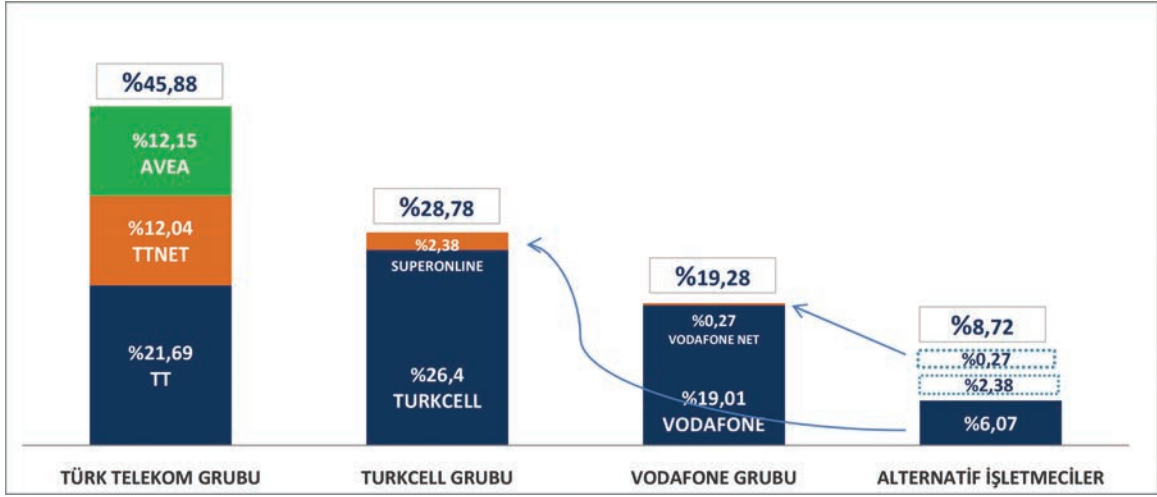
Şekil 3 – İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2014, %,TTNET Ayrıştırılmış

7.

Gelir dağılım oranlarına bakıldığında, TT ve Turkcell'in toplam gelirden aldığı payın düşmekte olduğu, bunun aksine TTNET, Vodafone, Avea'nın payının artmış olduğu göze çarpmaktadır.

8.

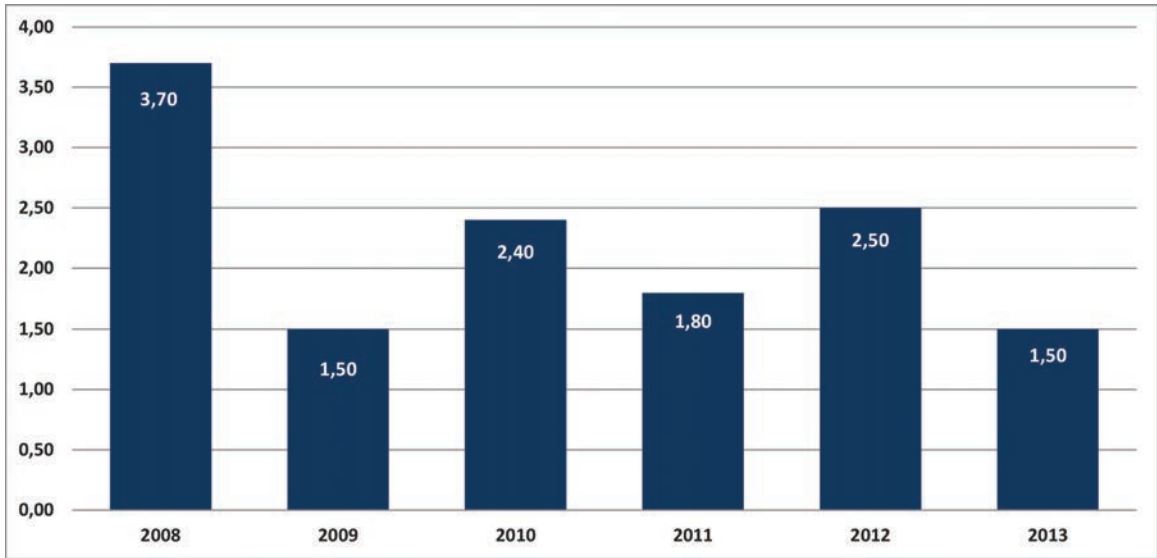
Turkcell ve Vodafone'a ait olan ve sabit ses ve genişbant tarafında hizmet veren Superonline ve Vodafone Net'in payları çıkarıldığında, serbestleşme sürecinin üzerinden geçen 13 yıla rağmen, **yeni nesil işletmecilerin gelirlerinin %6'lar** seviyesinde olması oldukça dikkat çekicidir.

Şekil 4 – İşletmecilerin Toplam Sektör Gelirinden Aldığı Pay, 2014, %

9.

Üç GSM işletmecisi ve Türk Telekom’un karlılık oranlarına bakıldığında sektörde 2010 yılından itibaren karlılıkların %43 oranında azaldığı görülmektedir. Sektörde, büyük işletmecilerin gelir ve karlılıklarında meydana gelen düşüş, sektörün geleceği açısından bir tehdit olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 5 – Toplam Kar Miktarı (Turkcell, Vodafone, Asea, TT), Milyar Dolar (Yıllık Ortalama Kur)

10.

Sektör üzerindeki mali yükü anlayabilmek için, elektronik haberleşme sektörünü kapalı bir sistem olarak değerlendirip sistemden çıkan/kaçan para miktarı incelendiğinde, sabit ve mobil hizmetler üzerindeki en temel ve bilindik mali yük unsurlarını, KDV, ÖİV, Hazine Payı, Kurum Masraflarına Katkı Payı, Evrensel Hizmet Fonu ve Cezalarının oluşturduğu görülmektedir. Sektörün üzerindeki mali yükü daha açıkça anlayabilmek için basit bir hesaplama yapıldığında, 2013 yılında sektörden çıkan miktarın yaklaşık 26,5 Milyar TL olduğu tespit edilmektedir.

	Sabit Hizmetler			Mobil Hizmetler	
KDV	18%			18%	
ÖİV	%15 (Ses) %5 (İnternet)			25%	
Hazine Payı	-			15%	
Kurum Masraflarına Katkı Payı	0,35%			0,35%	
Evrensel Hizmet Fonu	1%			-	
Kurumlar Vergisi	20%				
Ortakların ödediği gelir vergileri ve diğer ödemeler hariç tutulmuştur					
Cezalar	2010 (TL) 338 Milyon	2011 (TL) 77 Milyon	2012 (TL) 67 Milyon	2013 (TL) 104 Milyon	2014 (TL) 30 Milyon
2013 yılında sektörden çıkan para 14 Milyar \$					

Tablo 2 - Sektörden Çıkan Para Miktarı

11.

Sektörde cezaların işletmeciler üzerinde ciddi bir mali yük oluşturduğu değerlendirilmektedir. Sektöre verilen ceza miktarları yıllar ve işletmeciler bazında incelendiğinde yeni nesil işletmecilere kesilen cezaların yüksekliği dikkat çekmektedir.

	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
Turkcell	313.666.671	32.993.833	13.674.182	74.911.823	6.775.033	442.021.542
Vodafone	19.568.816	6.165.820	4.310.998	8.928.312	896.642	39.870.588
Avea	493.256	4.389.363	9.743.653	1.616.899	1.039.896	17.283.067
Türk Telekom	4.678.051	22.951.293	4.978.149	7.374.538	2.550.765	42.532.796
TTNet	-	9.950.672	15.063.636	9.950.473	1.799.419	36.764.200
Yeni Nesil İşletmeciler	-	670.110	19.264.346	1.717.793	17.455.549	39.107.798
TOPLAM	338.406.794	77.121.091	67.034.964	104.499.838	30.517.304	

Tablo 3 – Yıllık İşletmeci Bazında Ceza Miktarları

YATIRIMLAR

12.

Aşağıdaki tablo, Kasım 2011’de alınan fiber düzenleme muafiyetine ilişkin BTK kararı sonrasında Türk Telekom’un yatırım miktarlarını göstermektedir. Tablodan görüleceği üzere BTK kararından sonra Türk Telekom’un yatırımlarında önemli miktarda artış yaşanmamıştır. Amacına ulaşmadığı anlaşılan, 2016 yılında süresi dolacak olan söz konusu BTK kararının kaldırılması ve süresinin uzatılmaması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Türk Telekom’un yatırımlarının içerisinde fibere ne kadar yatırım yapıldığı konusunda bir bilgi bulunmamakla birlikte, fiber yatırımların Türk Telekom’un toplam yatırımlarının önemli bir bölümünü oluşturduğu değerlendirilmektedir.

TÜRK TELEKOM YATIRIMLARI (Milyar TL)				
2010	2011	2012	2013	2014
1,1	1,37	1,43	1,37	1,01

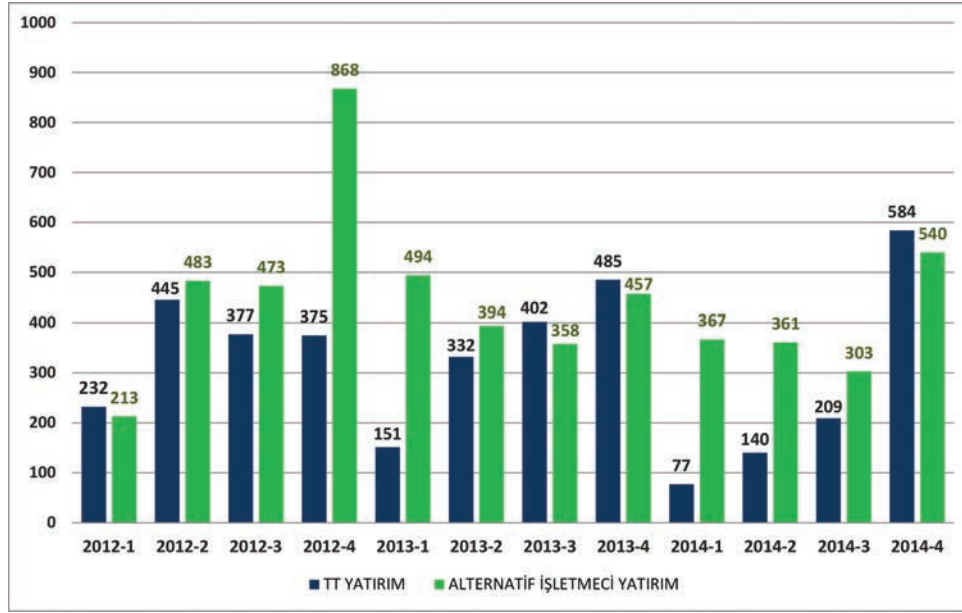
YILLIK ARTIŞ/AZALIŞ				
2010	2011	2012	2013	2014
-	24,5%	4,3%	-4,1%	-26,2%

FİBER KARARI SONRASI DÖNEM

Tablo 4 – Türk Telekom Yatırımları

13.

Türk Telekom’un özellikle 2014 başından itibaren yatırımlarını çok ciddi miktarda azalttığı görülmektedir. Buna karşılık yeni nesil işletmecilerin yatırım miktarlarının giderek arttırmakta olduğunu söylemek mümkündür.

Şekil 6 – Türk Telekom ve Yeni Nesil İşletmecilerin Yatırım Miktarı (Milyon TL)

14.

Yeni nesil işletmecilerin yatırımlarının önemli bir büyüklüğe ulaştığı dikkat çekmektedir. 2011 yılından itibaren Türk Telekom ve yeni nesil işletmecilerin yatırım/gelir oranlarına bakıldığında dikkat çekici bir tablo ile karşı karşıya kalmaktayız. Bu verilere göre yeni nesil işletmecilerin yatırım/gelir oranlarının Türk Telekom'a göre çok yukarıda olduğu görülmektedir.

	TÜRK TELEKOM	ALTERNATİF İŞLETMECİLER
	Yatırım/Gelir	Yatırım/Gelir
2011	18,6%	37,0%
2012	19,7%	32,4%
2013	19,0%	26,8%
2014	13,2%	21,3%

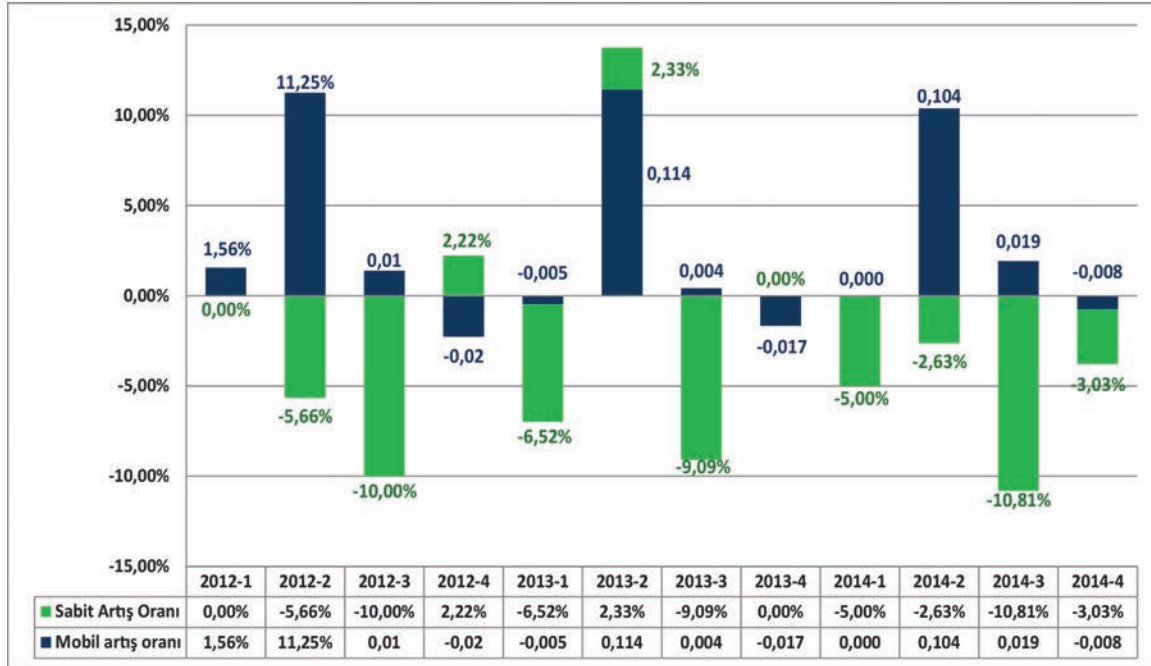
Tablo 5 – TT ve Yeni Nesil İşletmecilerin Yatırım/Gelir Oranları

Bu veriler ışığında, Türk Telekom tarafından duyurulduğu şekilde hızlı bir fiber yatırımı yapılmadığı veya bu yatırımlar için önemli derecede kaynak harcanmadığı tespitinde bulunulabilir. Bu kapsamda, bahsi geçen BTK kararı kapsamında getirilen fibere erişim muafiyeti ile amaçlanan faydanın meydana gelmediği açıktır. Söz konusu Kurul Kararı'nın bu bakış açısı ile tekrar gözden geçirilmesi ve fiber erişim hizmetlerine tanınan bu muafiyetin bir an önce sonlandırılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

SABİT TELEFON HİZMETLERİ

15.

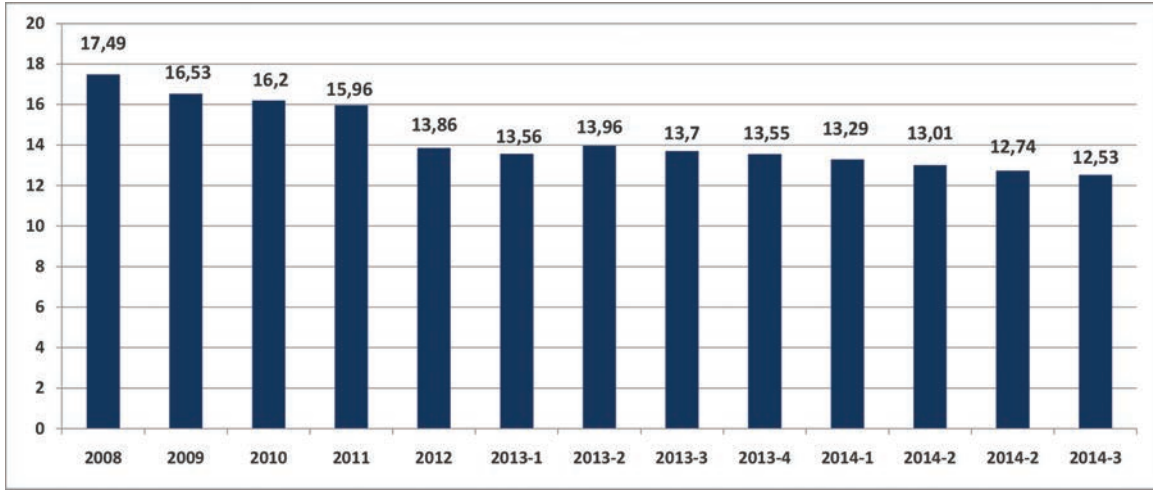
Trafik miktarında yaşanan gelişmeler incelendiğinde toplam trafiğin %8,2 arttığını görmekteyiz. Ancak toplam trafiğin sabit ve mobil trafik olarak ayrıştırılması durumunda çok farklı bir tablo ile karşı karşıya kalmaktayız. Özellikle 2014 yılı içerisinde sabit ses trafiğinin çok ciddi oranda düşmüş olduğu görülmektedir. Bu durumun temel sebebinin ise pazardaki rekabet eksikliği olduğunu söylemek mümkündür. Zira rekabetin gelişmediği pazarlarda, pazara yeni giren işletmecilerin fiyat ve kalite üzerindeki rekabetçi baskılarının sınırlı olması yerleşik işletmecinin Ar-Ge, yatırım ve tarife gibi sektörü büyütecek kararlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Şekil 7 – Mobil ve Sabit Trafik Artış Oranı

16.

Sabit ses trafiğindeki düşüşle paralel şekilde sabit telefon abone sayısındaki düşüş trendinin 2014 yılında da devam etmekte olduğu görülmektedir.

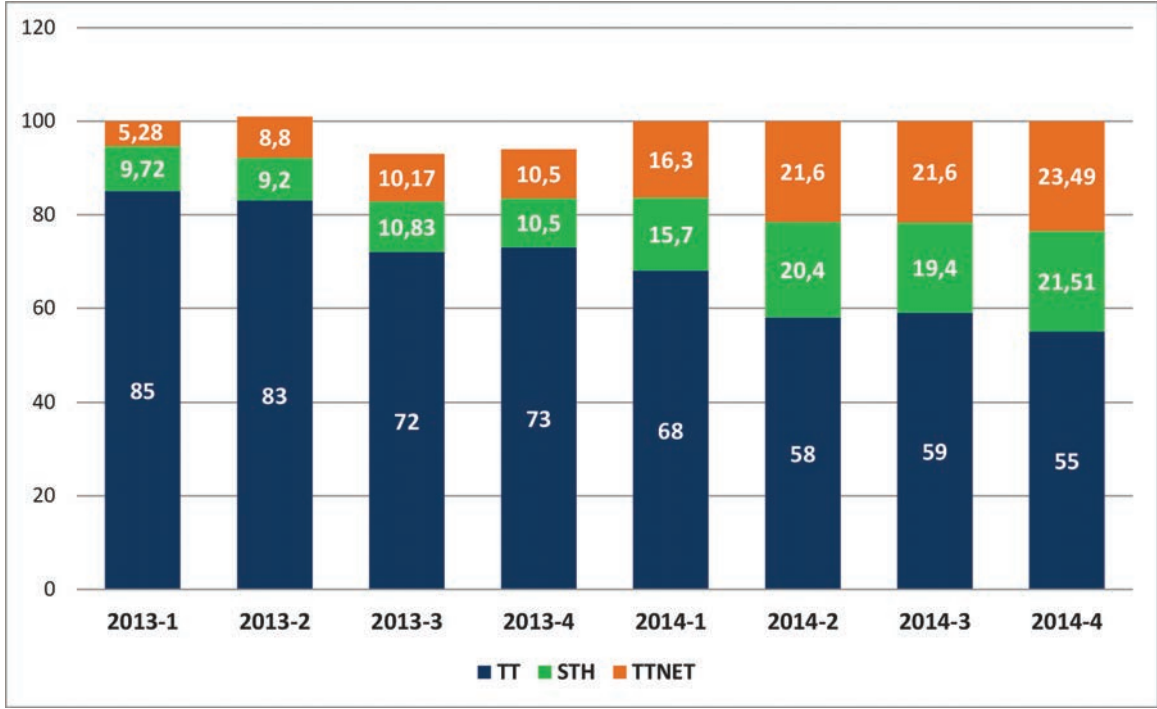

Şekil 8 – Sabit Telefon Hizmetleri Abone Sayısı (Milyon)

17.

Sabit ses pazarında TTNET'in Pazar payı giderek artmaktadır. Aşağıdaki rakamlar STH İşletmecileri içerisinde kullanıcı sayısına göre TTNET Pazar payını göstermektedir. Bu rakamlara göre **özellikle 2012 yılı itibarıyla TTNET'in Pazar payında yaşanan ciddi artış dikkat çekicidir ve anlaşılamamaktadır.**

Türk Telekom ve TTNET'in aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer aldığı göz önüne alındığında Türk Telekom grubunun Pazar payının %80'ler seviyesinde olduğu görülmektedir. **Bu durum, yaklaşık 13 yıl önce başlayan serbestleşme sürecinde henüz önemli ölçüde yol kat edilemediğinin en açık göstergesidir. BTK tarafından son dönemde sabit ses pazarındaki düzenlemelerin kaldırılmasını ön gören yaklaşımın da son derece yanlış bir yaklaşım olduğu görülmektedir.** 13 yıldır düzenlemelere tabi olan bir pazarda yerleşik işletmecinin Pazar payının sadece %80'lere gerilediği düşünüldüğünde, düzenlemelerin kaldırılması durumunda yeteri seviyede rekabete ulaşmamış bir pazarın çok büyük bir tehlike içerisinde çekilmekte olduğu değerlendirilmektedir.

Şekil 9 – STH-Gelire Göre Pazar Payları (%)

GENİŞBANT İNTERNET HİZMETLERİ

18.

Toplam genişbant abone sayısında (Sabit, Mobil, Kablo ve fiber dahil) yaşanan artışın yavaşlamaya başladığı görülmektedir. 2014 dördüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre toplam genişbant abone sayısı %3,6 oranında artmıştır. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere;

- ✱ Birkaç yıldır büyüme gösteren mobil genişbant abone sayısındaki artışın yavaşladığı görülmektedir. Hatta bilgisayardan mobil genişbant abone sayısında bir önceki yıla göre %20 düşüş yaşanmaya başlanmıştır.
- ✱ 2010 ve 2011 yıllarında oldukça artış gösteren kablo internet abone sayısındaki düşüş oldukça dikkat çekicidir.
- ✱ Özellikle 2014 yılında fiber abone sayısındaki artış hızının oldukça yavaşladığı görülmektedir. Fiber muafiyet kararının sektöre beklenen faydayı sağlamadığı açıktır. Söz konusu kararın sektöre daha fazla zarar vermeden kaldırılması gerekmektedir.

✱ xDSL abone sayısında 2010 yılından itibaren ilerleme yaşanmamaktadır. Bir pazarda talebin ve kullanımın artmasının en önemli destekleyicisi o pazardaki rekabetçi baskı ve ürün ve hizmetlerdeki farklılaştırma olarak kabul edilebilir. Bugüne kadar, sabit internet hizmetleri alanında Türk Telekom dışında hizmet vermekte olan yeni nesil internet servis sağlayıcı işletmeciler, toptan tariflerin paket bazlı olması sebebi ile kendi tarifelerini çıkaramamakta, Türk Telekom'un tarife yapısına mahkûm bırakılmaktadır. Böyle bir durumda tüketicilere, sabit internet hizmetlerinde talebi arttıracak, farklı kalite, hız ve kotalardan oluşan hizmet yelpazesi sunulamamaktadır.

BTK tarafından yapılan düzenlemeler neticesinde, tüketicilere sunulacak perakende hizmetlerde çeşitlilik sağlanması ve rekabetin gelişebilmesini teminen Ekim 2014'te port-transmisyon esaslı tarifeler yürürlüğe girmiştir. Bu tarifeler, her işletmecinin kendi tarife yapısını (farklı, hız, kotalarda) oluşturmaya izin verecek bir uygulama olarak kabul edilmektedir. Ancak, gerek tarifelerin yüksekliği gerekse de uygulama sürecinde yaşanan aksaklıklar nedeni ile bu uygulamaya halen geçilememiştir. Pazarın büyütülmesi ve talebin arttırılabilmesi için Port-Transmisyon tarife yapısının bir an önce uygun fiyat ve koşullarda uygulamaya alınması gerekmektedir.

	2010	2011	2012	2013	2014
Xdsl	6,8%	2%	-2%	0%	2,3%
Mobil Bilgisayardan İnternet	-	-	23,4%	1,6%	-20,4%
Mobil Cepden İnternet	-	-	108,9%	24,5%	38%
Kablo İnternet	86,8%	68,1%	8,7%	-2,8%	14,8%
Fiber	-	73,4%	141,5%	85%	22,1%
Diğer	557,6%	2,5%	-12,4%	-16,9%	-16,1%

Tablo 6 – İnternet Abone Sayıları Artış Oranları

19.

TTNET Pazar payı aynı seviyelerde devam etmektedir. 2014 sonunda TTNET'in sabit internet hizmetlerindeki Pazar payı %76,51'dir.

20.

Son bir yıl içerisinde sabit genişbant abonelerinin dağılımına bakıldığında, 10 Mbps – 30 Mbps aralığındaki hızlarda abone sayısı bakımından önemli bir artış yaşanmıştır. 2013'te %18 olan oran %45,5 olmuştur. Bu artış, veri talebinin giderek artmakta olduğunu göstermektedir.

21.

Mobil internet kullanım oranlarına baktığımızda, son bir yıl içerisinde kullanım miktarının %115 arttığını görmekteyiz.

	2013-1	2013-2	2013-3	2013-4
3G Abone Sayısı	43.874.972	45.341.769	47.533.786	49.266.163
Mobil Bilgisayardan İnternet	1.727.861	1.746.814	1.742.995	1.701.014
Mobil Cepten İnternet	19.041.609	20.038.053	21.099.677	22.472.129
Mobil İnternet Kullanım Miktarı, TByte	27.710	31.297	38.944	43.686
	2014-1	2014-2	2014-3	2014-4
3G Abone Sayısı	51.023.960	53.385.734	58.780.787	58.329.492
Mobil Bilgisayardan İnternet	1.541.425	1.379.300	1.277.070	1.354.746
Mobil Cepten İnternet	24.902.577	27.066.363	29.826.976	31.005.915
Mobil İnternet Kullanım Miktarı, TByte	52.359	61.913	84.940	96.544

Tablo 7 – Mobil Genişbant Kullanım Oranları

22.

Yıllar bazında İSS gelirlerinin enflasyondan arındırılmış hali incelendiğinde yeterli ölçüde büyüme yaşanmadığı görülmektedir. Hatta 2013 yılında %10'luk düşüş olduğu dikkat çekmektedir.

	2011	2012	2013	2014
Gelirler	3.305.337.762	4.301.963.631	4.186.874.148	4.727.462.320
Büyüme Oranı	-	30%	-3%	13%
Enflasyondan Arındırılmış Gelirler	-	4.036.962.671	3.619.134.014	3.700.184.758
Gerçek Büyüme Oranı	-	22%	-10%	2%

Tablo 8 – İSS Gelirleri

23.

AB ülkeleri ortalamalarına göre zaten çok düşük olan YAPA abone sayısı artmamaktadır. 2013 son çeyreğinde 3.485 olan YAPA abone sayısı 2014 son çeyreğinde 3.691 olmuştur. Erişim yöntemleri bakımından Türkiye ve AB oranlarını kıyasladığımızda, Türkiye’de toplam erişim yöntemleri içerisinde YAPA erişim oranının çok düşük olduğu görülmektedir.

	Al-Sat	VAE	Tam YAPA	Paylaşımlı YAPA	Diğer
AB	6%	12,20%	72,50%	8,20%	1,10%
TÜRKİYE	0,65%	99%	0,03%	0,01%	-

Tablo 9 – AB ve Türkiye’de Erişim Yöntemleri (%)

24.

2013 ve 2014 yıllarında TT'nin fiber yatırımlarını azalttığı dikkat çekmektedir. 2014 yılı sonunda %16'lık fiber yaygınlık oranının çok düşük olduğu görülmektedir.

ABONE SAYISI BÜYÜME ORANLARI	2010	2011	2012	2013	2014
Xdsl	6,80%	2%	-2%	0%	2,30%
Mobil Bilgisayardan İnternet	-	-	23,40%	1,60%	-20,40%
Mobil Cepten İnternet	-	-	108,90%	24,50%	38%
Kablo İnternet	86,80%	68,10%	8,70%	-2,80%	14,80%
Fiber	-	73,40%	141,50%	85%	22,10%
Diğer	557,60%	2,50%	-12,40%	-16,90%	-16,10%

Tablo 10 – Fiber Uzunluk ve Yaygınlığı

25.

Fiber abone sayısındaki artışın 2014 yılında önemli ölçüde azaldığı dikkat çekmektedir.

FİBER UZUNLUKLARI (KM)	2010	2011	2012	2013	2014
TT	128.150	150.120	167.921	181.973	192.671
Büyüme Oranı	-	17,14%	11,86%	8,37%	5,88%
ALTERNATİF	37.709	38.835	42.364	45.440	52.176
Büyüme Oranı	-	2,99%	9,09%	7,26%	14,82%
FİBER YAYGINLIĞI (%)	2010	2011	2012	2013	2014
	2,30%	3,50%	8,20%	14,20%	16,40%

Tablo 11 – Genişbant Abone Sayısı Büyüme Oranları (%)

MOBİL TELEFON HİZMETLERİ

26.

2013 sonunda 49 milyon olan 3G abone sayısı 2014 yılında 58 milyona yükselmiştir. Ancak nüfusa göre mobil penetrasyon oranlarında çok önemli bir artış yaşanmadığı göz önüne alındığında mevcut 2G abonelerinin 3G'ye geçmekte olduğu değerlendirilmektedir.

27.

Mobil internet kullanım miktarlarının hızla artmakta olduğu görülmektedir.

2013 sonunda 43 bin TByte olan kullanımın 2014 sonunda 96 bin TByte'a çıktığı dikkat çekmektedir.

28.

İşletmeci bazında toplam abone sayılarına bakıldığında, Vodafone ve Turkcell'in abone sayıları azalırken, Avea'nın abone sayısının artmakta olduğu görülmektedir. Bu durumun temel nedeninin, AVEA ve TTNET tarafından birlikte sunulan çoklu hizmet paketlerinde yaşanan artışa bağlı olduğu söylenebilir.

29.

Mobil işletmecilerin gelir dağılımına bakıldığında, konuşma ve SMS gelirleri düşerken, veri (data) hizmetlerinin payının giderek artmakta olduğu görülmektedir. Bu durumun temel sebebi, özellikle Skype, WhatsApp gibi yabancı kaynaklı İTH'ler ile haberleşme alanında faaliyet gösteren işletmecilerin farklı düzenlemelere tabi olması nedeniyle adil rekabet ortamının sağlanamamasıdır.

30.

Mobil pazarın daha fazla büyümesi için Sanal Mobil Şebeke Hizmetlerinin (SMŞH) uygulamaya alınması gerekmektedir. 2009 yılından bu yana Türkiye'de 89 işletmeci Sanal Mobil Şebeke Hizmeti (SMŞH) lisansı almış olmasına rağmen bunların hiçbirinin faaliyete geçememiş olmasının Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsatın kaçırılması anlamına geldiği değerlendirilmektedir. Bu nedenle, 4G lisans şartnamesinde, SMŞH işletmecilerine kapasite ayrılmasının ön koşul olarak belirlenmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

31.

4G ve 5G gibi teknolojilerin tüketicilere getireceği en büyük avantajlar arasında, 3G teknolojisine göre çok daha büyük hızlarda veri taşıma kapasitesinin olması ve bu sayede İnternet'e çok daha hızlı erişim sağlanması olarak değerlendirilmektedir. Ancak, 4G veya 5G ile ortaya çıkacak olan büyük kapasitenin taşınabilmesi için yaygın fiber şebekelerin varlığı gerekmektedir. Ülkemizdeki fiber uzunlukları ve yaygınlık oranları dikkate alındığında, henüz 4G/5G için altyapı olarak hazır olmadığımız sonucuna ulaşılmaktadır. Bu nedenle ülkemizdeki fiber altyapının dünya standartlarına getirilmesi için çalışmalara hız verilmesi gerekmektedir.

DÜZENLEMELERE BAKIŞ

1- Tamamlanan Düzenlemeler

Aşağıda detayları yer alan düzenlemelerin tamamlanmasında emeği geçen tüm Kurum ve Kuruluşlara teşekkür ederiz.

KONU	Referans Tekliflerin güncelleştirilmesi ve İyileştirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	11 adet Referans Teklif'in yenilenmesine yönelik bir çalışma yürütülmüştür. Teklifler kamuoyu görüşlerine açılmış ve nihai halleri BTK web sitesinde yayımlanmıştır.
DURUM	TAMAMLANDI

KONU	Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Bina İçi Telefon Tesisatı (Ankastre) Teknik Şartnamesi Türk Telekom tarafından hazırlanmıştır. Ancak Türk Telekom'un özel bir şirket haline gelmiş olması ve rekabet şartları nedeni ile farklı işletmecilerin bina içi elektronik haberleşme altyapısını kullanmak istemeleri ve erişim yöntemlerinin çeşitlenmesi (Kablo TV, Fiber Optik altyapısı gibi) nedeniyle Türk Telekom tarafından hazırlanan şartname ve buna göre her daire için öngörülen iki çift bakır devre yetersiz hale gelmiştir. Kurum tarafından konuyla ilgili bir çalışma başlatılmış ve Teknik Şartname günün şartlarına göre güncellenerek kamuoyu görüşlerine açılmış ve nihai hali yayımlanmıştır.
DURUM	TAMAMLANDI

2- Kısmen Tamamlanan Düzenlemeler

Aşağıda detayları verilen düzenlemelerin en kısa sürede tamamlanması beklenmektedir.

KONU	Port Transmisyon Esaslı Ücretlerin Uygulamaya Alınması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	BTK'nın 2012 yılında alınmış olduğu karar doğrultusunda, Türk Telekom tarafından port ve transmisyon esaslı tarifeler oluşturularak iletilmiştir. BTK tarafından gözden geçirilerek belirlenen Port-Transmisyon tarifeleri 11.12.2013 tarihli Kurul Kararı ile 1 Ekim 2014 itibariyle yürürlüğe girmiştir. Ancak, yeni model kapsamında Türk Telekom tarafından belirlenen tarifeler, kullanım miktarları da dikkate alındığında yüksek kalmaktadır. Bu nedenle, yeni nesil işletmecilerin birçoğu bu modele henüz geçiş yapamamıştır. Bununla birlikte, Tarife yapısındaki ücretlendirme modelinde de sorunlar bulunmaktadır. Tarifelerin ivedilikle yeniden gözden geçirilerek makul seviyelere çekilmesi gerekmektedir.
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	Tesis Paylaşımının Hayata Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Tesis paylaşımı konusunda Kurum tarafından yapılan düzenlemeler tamamlanmış olmasına rağmen henüz etkin olarak uygulanamamıştır. Tesis paylaşımının teknik ve idari koşullarına dair düzenlemeler ihtiyaçlara cevap vermemektedir. Ayrıca, uygulamada Türk Telekom tarafından işletmecilerin maliyetlerini arttırıcı talep ve yaklaşımlar tesis paylaşımının hayata geçmesi önünde engel teşkil etmektedir. Bununla birlikte, Türk Telekom'un kendi iç işleyişinde yaşanan sorunlar da bu düzenlemenin uygulanmasını imkansız kılmaktadır. Konuya ilişkin BTK tarafından çalışma yapılması ve sorunların bir an önce ortadan kaldırılması gerekmektedir.
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	Geçiş Hakkı Uygulamasının Hayata Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	UDH Bakanlığı
AÇIKLAMA	Bakanlıkça yürütülen çalışmaların neticesinde geçiş hakkı uygulamasına yönelik mevzuat çalışması tamamlanmıştır. Ancak, uygulamada yaşanan aşağıdaki sorunlar nedeni ile geçiş hakkı uygulaması tam olarak hayata geçirilememiştir; ✱ Belediyeler Bakanlıkça verilen Geçiş Hakkını tanımamaktadır. ✱ Belediye ve Organize sanayi Bölgelerinin (OSB) işletiminde bulunan altyapılar kapsam dışı bırakılmaktadır. ✱ Mevcut mevzuata göre, işletmeciler, talepte bulunulan güzergahın tesis paylaşımına uygun olmadığı tespit edilmesi halinde Geçiş Hakkı başvurusunda bulunabilmektedir. Ancak, Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi'nin (EHABS) henüz faaliyete geçmemiş olması sebebiyle İşletmecilerin tesis paylaşımı talebinde bulunmak istediği güzergâhların tesis paylaşımına uygun olup olmadığı tespitinin sınırlı veya imkânsız olabilmekte, işletmecilerin gereksiz yere birden fazla başvuru ücreti, keşif ücreti gibi ücretlerin ödemesine ve ayrıca kendi altyapısının tesisinde zaman kaybına sebebiyet vermektedir. Bu sorunların bir an önce ortadan kaldırılması gerekmektedir.
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	SMŞH'ye İşlerlik Kazandırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, UDH Bakanlığı, Maliye Bakanlığı
AÇIKLAMA	Mevcut durumda BTK'dan bu yetkiyi almış toplam 80 işletmeci bulunmaktadır. Ancak bu işletmeciler aşağıda yer alan sorunlar nedeniyle fiili olarak hizmet vermeye başlayamamıştır; ✱ Mevzuat gereği, sanal mobil şebeke işletmecilerinin ödemekle mükellef oldukları %15'lik hazine payı konusunda çifte hazine payı alınmaktadır. ✱ Mevcut GSM işletmecileri isteksizdirler. Bu sorunun çözümü için, 4G/5G ihalesi içinde SMŞH şartı getirilmesinin bu hizmetin önünü açacağı değerlendirilmektedir.
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	Fiyat Sıkıştırması ve Yıkıcı Fiyatlamasının Önlenmesine İlişkin Düzenleme
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun 13. Maddesinde <i>“ c) İşletmecinin ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip olduğunun belirlenmesi halinde; Kurum, fiyat sıkıştırması, yıkıcı fiyatlandırma gibi rekabeti engelleyici tarifelerin önlenmesi için gerekli düzenlemeleri yapar ve uygulamaları denetler”</i> hükmü bulunmaktadır. “Fiyat Sıkıştırmasının Tespitine, Önlenmesine ve Giderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” kamuoyu görüşlerinin alınması ardından BTK web sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu düzenleme, EPG’ye sahip işletmecilerin toptan ve perakende tarifeleri kapsamındaki fiyat sıkıştırmasının önlenmesi ve uygulanacak tedbirleri içermektedir. Ancak düzenlemede, uygulanacak metodolojiye yer verilmemiştir. BTK tarafından kullanılan metodolojinin şeffaflık ilkesi gereği kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir.
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

3- Tamamlanmayan Düzenlemeler

Aşağıda yer alan düzenlemelerin hayata geçirilmesinin sektörümüz açısından çok büyük fayda getireceği düşünülmektedir.

KONU	İnternet Tabanlı Hizmetler (ITH/OTT)
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, UDH Bakanlığı, RTÜK
AÇIKLAMA	Ülkemizde ITH adı verilen hizmetler konusunda henüz bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, Skype, WhatsApp gibi yabancı kaynaklı firmaların büyük bir bölümü ülkemizde bu tür hizmetleri sunmaktadır. Bu hizmetlerin ücretsiz, düzenlemelerden muaf ve vergisiz olması nedeni ile tüketici dostu gibi görünse de, hizmetin verildiği ülkeler bu hizmetlerden vergi alamamakta, yasal denetim yapamamaktadır. Haberleşme hizmeti sunan yerli işletmeciler ise ses ve mesaj gibi bazı hizmetler kapsamında haksız rekabet nedeni ile zarar görmektedirler. Bu hizmetlerin gün geçtikçe yaygınlaşıyor olması nedeniyle konunun geç kalınmadan düzenlenmesi, yabancı kaynaklı ITH firmaları ile haberleşme hizmeti sunan yerli işletmeciler arasındaki rekabet kaynaklı eşitsiz durum ortadan kaldırılmalıdır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	SAYE (Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim) Referans Teklifinin Yayımlanması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	BTK tarafından Sanal Olarak Ayrıştırılmış Yerel Erişim hizmetine ilişkin çalışma yürütülmüş ve 22.05.2014 tarihli Kurum kararı ile SAYE'nin "Mbit/sn başına transmisyon ücreti" temelli yeni VAE tarifelerine ilişkin uygulamalar gözlemlendikten sonra değerlendirilmesine karar verilmiştir. Konunun önemi nedeni ile Kurum tarafından yürütülmekte olan çalışmanın vakit kaybetmeden, ivedilikle tamamlanması, Pazar Analizi ve EPG'ye getirilen yükümlülüklerin tekrar değerlendirilmesi, BTK tarafından getirilebilecek referans teklif hazırlama yükümlülüğün yerine getirilmesinin sağlanması gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Rekabet Düzenlemeleri
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Rekabet Yönetmeliği - Kurumun birinci görevi ve hedefi rekabetin tesisi, korunmasına yönelik düzenlemeleri yapmak ve her türlü tedbiri almak olarak Kanunda açıkça yer almaktadır. Ancak, Kurum tarafından bu görevin nasıl ve hangi usuller çerçevesinde yerine getirileceği, rekabet ihlalleri ve referans aykırılıkları konusunda nasıl yol izleneceğini belirleyen bir düzenleme bulunmamaktadır. Rekabet İhlallerine Yönelik Usul ve Esaslar – 2010 yılında Kurum tarafından bir çalışma başlatılmış olup henüz sonuçlandırılmamıştır. İşletmecilerin Referans Teklif Aykırılıklarına İlişkin Şikayetlerinin Giderilmesinde Uygulanacak Usul ve Esaslar: Tüketici şikayetlerinin giderilmesinde benzer bir yapı ve neticelendirme biçimi mevcut referans tekliflerin uygulanması açısından önemlidir. Bu nedenle, böyle bir düzenlemenin bir an önce hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir. Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar: Konu ile ilgili 2013 yılında bir çalışma başlatılmış olup, sonuçlarının kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir. Maliyet esaslılığı Yükümlülüğünün Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar: Maliyet esaslılığı yükümlülüğü getirilen EPG’lerin bu yükümlülüğü nasıl yerine getireceklerine ilişkin usul ve esasların şeffaf olarak yayımlanmalıdır. Bunun yanında referans tekliflerde yer alan ücretlerin hesaplama yöntemi ve formülasyon tabloları Kurumun sitesinde şeffaf olarak yayımlanmalıdır. Konuyla ilgili henüz bir çalışma yürütülmemektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	TTNET'in Etkin Piyasa Gücü (EPG) İlan Edilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Ülkemizde, perakende internet pazarı konusunda BTK tarafından şimdiye kadar bir piyasa tanımı yapılmamış ve EPG belirlenmemiştir. BTK tarafından bu duruma gerekçe olarak da AB'nin perakende piyasalara müdahale etmemek adına böyle bir düzenleme yapmıyor olması gösterilmiştir. Oysa ülkemizde mevcut duruma bakacak olursak, ISS lisanslarının verildiği 2002 yılından bu yana geçen 13 yıllık süre sonunda TTNET'in Pazar payının halen sadece %80'ler seviyesindedir. Rekabetin oluşturulamamasının en temel nedeni de TTNet işbirliğinin varlığı ve bu işbirliği sonucunda ortaya çıkan rekabet ihlalleri için BTK tarafından şimdiye kadar bir önlem alınmamış olmasıdır. Ülkemizdeki durum ve sonuçlar AB'deki durum ve sonuçlardan çok büyük farklılık göstermektedir. Bu nedenle, BTK tarafından ivedilikle perakende genişbant hizmeti alanında piyasa tanımının yapılması ve TTNet'in EPG ilan edilmesi gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	THK Numaralarının Taşınabilirliğinin Sağlanması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Mevcut durumda, THK ile hizmet alan bir abonenin numarasını başka bir işletmeciye taşıması mümkün değildir. Bu durum abonenin hizmet alma serbestliğini ortadan kaldırmakta, aboneyi dar bir seçime mahkum bırakmaktadır. Konuyla ilgili BTK'ya yazılı ve sözlü başvurularda bulunulmuş olmasına rağmen henüz bir düzenleme yapılmamıştır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Tüketici Hakları Mevzuatının Yeniden Gözden Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK , Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
AÇIKLAMA	Mevcut durumda mevzuat kapsamında aşağıdaki sıkıntılar mevcuttur; ✱ Son dönemde özellikle BTK tarafından sektörde tüketici haklarının korunmasına yönelik tedbirlerin arttırılmasının hedeflendiği görülmektedir. İkincil mevzuatta koşullar tüketici lehine değiştirilmekte, sektörde hizmet sunan işletmecilere altından kalkması çok güç mali ve operasyonel yükümlülükler getiren yeni düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Tüketici haklarının korunmasının hizmet kalitesi açısından olumlu bir yaklaşım olduğu değerlendirilmekle birlikte, dengenin dikkatle incelenmesi gerekmektedir. İşletmecilere hem mali açıdan hem de operasyonel olarak ağır şartlar getiren düzenlemelerin uzun vadede tüketiciye olumsuz fiyat, kampanya ve şartlar olarak yansıtacağı unutulmamalıdır. ✱ Elektronik haberleşme sektöründe tüketici haklarına yönelik hem BTK hem de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı nezdinde düzenlemeler yapılmaktadır. Bu iki başlı yapı, işletmecilere her iki kurumun ayrı bakış açısı ve esaslar ile hazırladığı mevzuata uyması yükümlülüğünü getirmektedir. Bu durum farklı ve birbiri ile çelişkili hükümlere uyum sağlamak gibi uygulamada işletmecileri hukuken zora sokacak sonuçlar doğurmaktadır. Elektronik Haberleşme Sektörünün düzenleyici otoritesi olan BTK, sektördeki hizmetlerin verilış biçimini, hizmetlerin kalitesini, teknik yeterlilikleri bilen ve hizmet özelinde uçtan uca yükümlülükleri düzenleyen bir otorite olarak hâlihazırda tüketicilere yönelik Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği yayımlamış ve bu yönetmelikte abonelik sözleşmelerinden, fesih sürecine, fatura düzenlemelerinden, şikayet sürecine kadar hemen her hususu ayrıntılı bir şekilde ve tüketicilerin hakları doğrultusunda düzenlemiş bulunmaktadır. Hal böyle iken Elektronik haberleşme sektörünü de kapsayıcı şekilde ikinci bir özel düzenleme yapılmasının gereksiz olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan düzenlemeler, sektöre özgü uygulama ve hizmetlere tam uyum sağlayamamaktadır. BTK ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı nezdinde bir çalışma yürütülerek, tüketici hakları mevzuatında yeknesaklığın sağlanması gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Ka Band Genişband İnternet Teğhizatı Yıllık Telsiz Ücretleri
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Son kullanıcılara çok düşük maliyetle Ka Band'dan Genişbant İnternet hizmeti sağlamak için kullanılan terminal cihazlarının karşılığının Telsiz Ücretleri Tarifesinde yer almamasına rağmen, bu cihazların sabit uydu yer terminali olarak değerlendirilerek ruhsatname ve yıllık ücret tahakkuk ettirilmesine yönelik Kurum tarafından bir çalışma düzenlenmiştir. Yürütülen çalışma neticesinde, söz konusu terminal cihazlarından alınan Ruhsatname ve Yıllık Kullanım ücretinin kaldırılmasını öngören mevzuat 2013 yılı içerisinde kamuoyu görüşlerine açılmış olup halen nihai hali yayımlanmamıştır. İşletmecilerin Ka Band üzerinden alınan telsiz kullanım ve ruhsat ücretlerinin kaldırılması için yaptıkları girişimler sonuçsuz kalmıştır. Uydu internet erişimi konusunda diğer yöntemlere göre haksız bir uygulama olan telsiz ücretleri acil olarak kaldırılmalıdır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	YAPA'ya İşlerlik Kazandırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Yerel Ağın Paylaşımına Açılması (YAPA) mevzuat açısından yerine getirilmiş olsa da yatırım yapmak isteyen işletmecilerin önünde hala büyük engeller bulunmaktadır. Mevzuata aşağıda bahsedilen ilaveler ile sektörün önünün açılması gerekmektedir; ✱ Ücretler maliyet esaslı olmalıdır. ✱ Ortak yerleşim hükümleri yeniden düzenlenmelidir. ✱ YAPA santrallerinin sayıları arttırılmalıdır. ✱ Genişbant abonesinin işletmeci değişikliği kolaylaştırılmalıdır. ✱ Al-Sat ve VAE modellerine uygulanan indirimler ve kampanyaların mutlaka YAPA modeline de yansıtılması sağlanmalıdır. Bu çerçevede Kurum tarafından ivedi bir çalışma yürütülmesi gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Kampanyalara Yönelik Düzenleme
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Türk Telekom tarafından sabit ses pazarında sunulmakta olan perakende kampanyalarını (ör; akşam 7’den sabah 7’ye gibi) karşılayacak şekilde toptan seviyede kampanya sunulmaması sebebi ile yeni işletmecilerin Pazar paylarını arttırmaları güçleştirmekte ve rekabet ortamı olumsuz etkilenmektedir. Türk Telekom’un söz konusu kampanyalarının ardı ardına ve pek çoğunun tüm müşteri gruplarına taahhütsüz şekilde uygulanması, kampanyaların sürekli hale geldiği izlenimini uyandırmaktadır. Yeni Nesil İşletmecilerin maliyet ve ölçeklerinin benzer kampanyaları yapmaya uygun olmaması nedeniyle rekabet ortamının gelişimi olumsuz etkilenmektedir. Sabit pazarda rekabetin oluşmaması ise, bu pazarda sunulan hizmetlerin kendi fiyat ve maliyet dinamikleri kapsamında çok daha “pahalı” sunulmasına yol açarak, tüketicilerin daha kaliteli hizmetleri daha uygun koşullarda temin etmesini geciktirmektedir. Bu nedenle, BTK tarafından kampanyaların tanım, süre ve kapsamlarını belirleyecek şekilde bir düzenleme yapılması gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	444’lü Numaraların Taşınması ve Tahsislerinin Yapılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Mevcut düzenlemelere göre 444’lü numaralar Türk Telekom dışında kalan yeni nesil işletmecilere tahsis edilmemektedir. Bu numaraların yeni nesil işletmeciler tarafından da tahsis edilebilmesi sektörde rekabetin önünün açılmasını sağlayacak uygulamalardan bir diğeri olacaktır. Konu ile ilgili açılmış olan davalar devam etmekte olup BTK tarafından ivedi düzenleme yapılması işletmecilerce talep edilmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Numaralandırma Yönetim Sistemi Çalışmaları
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	2011 İş Planında yer alan ve 2011 yılı sonrasında da devam edebileceği öngörülen Numara kaynaklarının yönetimine ilişkin bazı işlemlerin elektronik ortamda kolaylıkla yapılabilmesi çalışması halen sonuçlandırılmamıştır. İşletmeciler elektronik ortamda Numara Tahsis taleplerini Kuruma iletmek ve elektronik ortam üzerinden başvurularını takip etmek istemektedirler. Ayrım gözetilmemesi ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda; İşletmecilere tahsis edilen numaralar ve aynı zaman da Acil Numaralara İlişkin Numaraların arkasındaki numaraların da online olarak İşletmecilere duyurulması gerekmektedir. Bununla birlikte, elektronik ortama işletmecilere tahsis edilen numara duyurularının da eklenmesi faydalı olacaktır. Böylelikle işletmecilerin tahsis sonrası bildirim kulfeti ortadan kaldırılmış olacaktır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Ses Trafiğinde Kapasite ve Peak/off Peak esaslı ücretlendirme
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Türk Telekom tarafından sabit ses pazarında sunulmakta olan perakende kampanyalar (ör; akşam 7'den sabah 7'ye gibi) özellikle peak-off peak ayırımına giderek tüketicilere kısa süreli avantajlar sağlama amacını taşımaktadır. Ancak Türk Telekom tarafından, tüketiciye sağlanan faydayı karşılayacak, toptan seviyede kampanya sunulmamaktadır. Rekabet şartlarının güçlendirilmesi için, yeni nesil işletmecilerin abonelerini cezalandırılmak yerine, Türk Telekom aboneleri ile eşit şartlarda hizmet alabilmesi sağlanmalıdır. Bu nedenle, birçok Avrupa ülkesinde de uygulanmakta olan, kullanım esaslı (E1) veya peak-off peak ayırımına gidilecek şekilde arabağlantı ücret yapısının oluşturulması şarttır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Numara Coğrafiiliğinin Kaldırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Bilindiği üzere numaraların belirli bir coğrafi alanı işaret ediyor olması eski tip santrallerde yönlendirmenin sağlanabilmesi amacı ile Türk Telekom tarafından uygulanmakta olan bir sistemdir. Mevcut durumda gerek artık eski tip santraller yerine softswitchlere geçilmiş olması, gerekse de Sabit Numara Taşınabilirliğinin hayata geçmiş olması sebebi ile numaraların coğrafi bir bölge, alanı temsil etmesi ihtiyacı ortadan kalmış bulunmaktadır. Konuyla ilgili BTK tarafından henüz bir çalışma yapılmamıştır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Türk Telekom'un STH kapsamında Ayırmacı Tarifesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	BTK tarafından 2011 yılında alınan karar gereğince, "14 Kr/dk ücretin Türk Telekom şebekesinden STH işletmecilerinin şebekelerine doğru yapılan aramalar için üst sınır olarak belirlenmiştir." Anılan Karar'dan itibaren Türk Telekom kararda belirlenen en yüksek ücret olan 14 Kr/dk üzerinden ücretlendirme yapmaya başlamıştır. Türk Telekom tarafından STH işletmecilerine doğru yapılan aramalara yönelik yapılan ayırmacılık STH işletmecilerini olduğu kadar tüketicileri de mağdur etmektedir. Gerek tüketici mağduriyetinin önlenmesi gerekse etkin rekabetin sağlanması için Türk Telekom'un bu ayırmacılığa ve STH işletmecilerini/abonelerini dışsallaştırma uygulamasına son vermesi gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	İLGİLİ KURUM	2013 DURUM	2014 DURUM
1 Referans Tekliflerin güncelleştirilmesi ve iyileştirilmesi	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	TAMAMLANDI
2 Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	TAMAMLANDI
3 Port Transmisyon Esaslı Ücretlerin Uygulamaya Alınması	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
4 Tesis Paylaşımının Hayata Geçirilmesi	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
5 Geçiş Hakkı Uygulamasının Hayata Geçirilmesi	UDH Bakanlığı	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
6 SMŞH'ye İşlerlik Kazandırılması	BTK, UDH ve Maliye Bakanlığı	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
7 Fiyat Sıkıştırması ve Yıkıcı Fiyatlamaların Önlenmesine İlişkin Düzenleme	BTK, UDH ve Maliye Bakanlığı	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
8 İnternet Tabanlı Hizmetler (ITH/OTT)	BTK, UDH Bakanlığı, RTÜK	KISMEN TAMAMLANDI	TAMAMLANMADI
9 SAYE (Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim) Referans Teklifinin Yayımlanması	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	TAMAMLANMADI
10 Rekabet Düzenlemeleri	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
11 TTNET'in Etkin Piyasa Gücü (EPG) İlan Edilmesi	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
12 THK Numaralarının Taşınabilirliğinin Sağlanması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
13 Tüketici Hakları Mevzuatının Yeniden Gözden Geçirilmesi	BTK, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
14 Ka Band Genişband İnternet Teçhizatı Yıllık Telsiz Ücretleri	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
15 YAPA'ya İşlerlik Kazandırılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
16 Kampanyalara Yönelik Düzenleme	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
17 444'lü Numaraların Taşınması ve Tahsislerinin Yapılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
18 Numaralandırma Yönetim Sistemi Çalışmaları	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
19 Ses Trafğinde Port ve Peak/off peak esaslı ücretlendirme	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
20 Numara Coğrafiliğinin Kaldırılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
21 Türk Telekom'un STH kapsamında Ayırımı Tarifesi	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI

ADRES : G.M.K Bulvarı, Şehit Daniş Tunalıgil Sok.
No: 2/34 06570 Maltepe / ANKARA

TELEFON : (+90 312) 232 14 52

FAKS : (+90 312) 232 13 80

E-POSTA : serbestlesme@telkoder.org.tr